

Zkušenosti ČIŽP s dozorem nad nakládáním se stavebními odpady (+ příklady z praxe)

10.6.2008, Praha

Ing. Petr Havelka
vedoucí odboru odpadového hospodářství
ČIŽP - ředitelství

Obsah prezentace

- **Představení ČIŽP – obecně + výsledky činnosti**
- **Pozice ČIŽP daná zákonem o odpadech**
- **Zákon o odpadech a stavební odpady**
- **Problematika nakládání s výkopovými zeminami**
- **Příklady z kontrolní praxe ČIŽP**

Představení ČIŽP

Kontrolní orgán v oblasti ŽP

- O vzduší
- Voda
- Odpady
- Lesy
- Příroda

Počet zaměstnanců

rok 2003 – 678

rok 2004 – 634

rok 2007 - 600

na celou ČR

ČESKÁ INSPEKCE
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Oddělení odpadového hospodářství

Celkem cca **80** aktivních pracovníků (inspektorů) na území celé ČR + 8 pracovníků na ředitelství

Dozorované zákony a problematiky:

1. Zákon o obalech (desítky tisíc subjektů)
2. Zákon o chemických látkách a přípravcích (tisíce subjektů)
3. Zákon o biocidních přípravcích (stovky subjektů)
4. Kontroly v rámci celoevropského systému Rapex (stovky subjektů)
5. Zákon o odpadech (statisíce subjektů)
6. Zákon o IPPC (stovky subjektů)

Výsledky ČIŽP OOH

V roce 2005

- 3101 kontrol (256 podniků)
- 807 rozhodnutí
- 29 840 000 Kč (P.M.)

V roce 2006

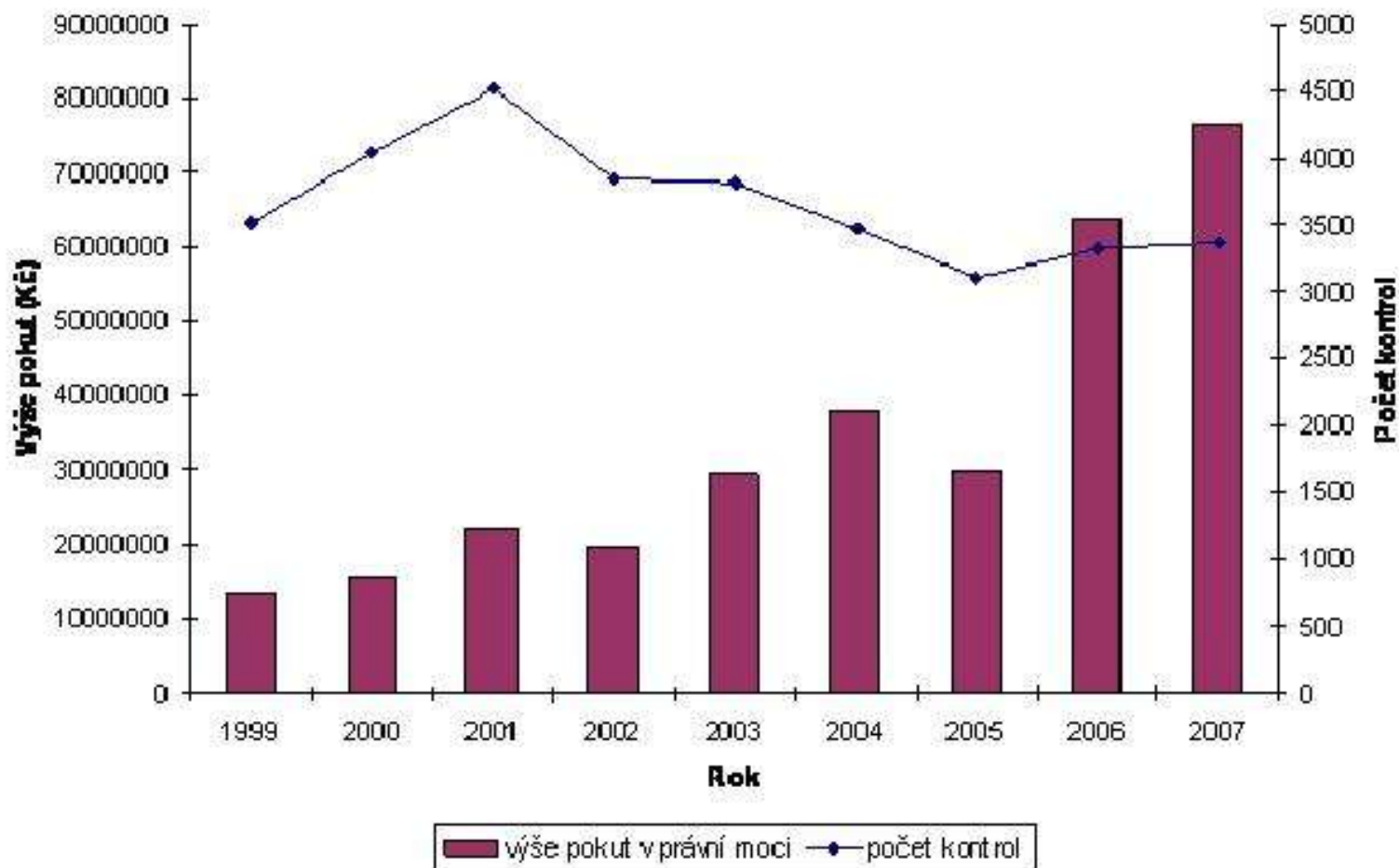
- 3314 kontrol (521 podniků)
- 596 rozhodnutí
- 63 756 000 Kč (P.M.)
- cca 600 stanovisek

V roce 2007

- 3359 kontrol (682 podniků)
- 698 rozhodnutí
- 76 429 000 Kč (P.M.)
- vydáno cca 1232 stanovisek

Výsledky činnosti OOH ČIŽP za poslední roky

Pozice ČIŽP daná zákonem o odpadech

- **Kontrola fyzických osob oprávněných k podnikání, právnických osob a obcí**
- **Ukládá právnickým osobám, fyzickým osobám oprávněným k podnikání a obcím pokuty za porušení stanovených povinností**
- **Může stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy samostatným rozhodnutím (současně s rozhodnutím o pokutě)**

Zákon o odpadech a stavební odpady

- Základní otázka zní – zda je věc odpadem (§ 3 zk.)
- Kdo je původcem odpadu
- Zařazování odpadu dle katalogu odpadů (skutečné vlastnosti)
- Povinnosti při nakládání s odpadem
- Konkrétní možnosti využití stavebních odpadů

Základní otázka zní – zda je věc odpadem (§ 3 zk.)

- Existuje úmysl nebo povinnost zbavit se věci
- Úmysl se předpokládá vždy pokud
 - věc vznikla jako vedlejší produkt při výrobě nebo při poskytování služeb, nebo
 - původní účelové určení věci odpadlo
- Ke zbavování se odpadu dochází vždy při předání jiné osobě, či při odstranění osobou samou
- Povinnost zbavit se věci – věc se nepoužívá k původnímu účelu a ohrožuje ŽP, nebo byla vyřazena na základě zvláštního předpisu
- Objektivně může v pochybnostech rozhodnout KÚ – na žádost vlastníka věci, nebo správního orgánu
 - (§ 78 odst. 2 písm. h) – tíže prokázání skutečnosti, že se o odpad nejedná je vždy na vlastníku odpadu, nikoli na správním orgánu

Kdo je původcem odpadu

- Původcem odpadu dle definice je ten, při jehož činnosti odpad vzniká
- Příklady
 - Odpad z výroby umělého kamene (tmeleného pryskyřicemi)
 - Výkopové práce při zakládání staveb
 - Demoliční práce

Zařazování odpadu dle katalogu odpadů (skutečné vlastnosti)

- Zařadit odpad dle katalogu odpadů je jedna ze základních povinností (§ 5 a § 6 zk.) – zařazuje se do kategorie a druhu
- Odpad standardně zařazuje pouze původce nebo oprávněná osoba
- Při zařazování odpadu jsou klíčové jeho skutečné vlastnosti a odvětví, ve kterém vznikl – stavební a demoliční odpady spadají do skupiny č. 17
- Pokud nelze odpad jednoznačně zařadit, existuje možnost, kdy se příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností obrátí na MŽP se žádostí o zařazení odpadu

Povinnosti při nakládání s odpadem

- **Základní povinnosti shrnuje § 16**
 - Odpady předávat pouze oprávněným osobám **x** odpady naopak smí převzít do svého vlastnictví pouze oprávněná osoba
 - Ověřovat nebezpečné vlastnosti odpadů, ověřovat vlivy na zdraví
 - Shromažďovat odpady utříděně dle druhů a kategorií
 - Zabezpečit odpady před znehodnocením, únikem či odcizením
 - Vést evidenci o odpadech
 - S nebezpečnými odpady může původce nakládat pouze se souhlasem správního orgánu
 - Původce je za odpady odpovědný do doby jejich předání oprávněné osobě

Problematika nakládání s výkopovými zeminami

Problematika nakládání s výkopovými zeminami

- Velké množství zemin – při provádění staveb vzniká množství v lokalitě nepotřebného materiálu, investoři se k zemině nehlásí, zhotovitel ji v rámci projektu nevyužívá (zpravidla je naplněna definice odpadu)
- Vysoká cena přepravy – čím blíže místa vytěžení je opět složena na deponii, tím pro investora z hlediska nákladů lépe
- V některých regionech značný nárůst nelegálních deponií
- Deponie vzniknou velmi rychle – dny až jednotky týdnů
- Průměrná deponie – desítky až stovky tisíc tun odpadu skupiny č. 17
- Na pohled není možné zjistit znečištění (čistá odpadní výkopová zemina vypadá stejně jako znečištěná)

Příklad - deponie 1

Je výkopová zemina odpadem, vztahuje se na ni zákon o odpadech?

- kdy zemina není odpad
- aplikovatelnost ustanovení § 2 odst. 1 písm. i) zákona o odpadech
- naplnění definice odpadu

Problematika nakládání s výkopovými zeminami

- Ve významných kauzách jsou odpovědné subjekty často problémové společnosti před konkurzem
- Postižené lokality - často krátkodobě pronajaté pozemky
- Navezení jedné příkladné lokality může být spojeno se značným ziskem v řádech milionů až desítek milionů korun
- Reálné nebezpečí vzniku černých skládek odpadů (komunálních i nebezpečných)
- Některé z problémových deponií jsou i povolenými zařízeními – často pak dochází ke značnému překročení povolené kapacity
- Množství podnětů (stížností) na prašnost a hluk
- Obrovské náklady na odstranění deponie
- Ze strany ČIŽP jsou ukládány odpovídající pokuty případně nápravná opatření

Prevence a zákonné způsoby nakládání s odpadními výkopovými zeminami

- Klíčovou preventivní roli mají stavební úřady
 - v rámci povolení stavby je vhodné řešit i problematiku zemin a jiných odpadů vznikajících stavbou
 - v rámci kolaudace – kontrola dokladů o nakládání s odpady ze strany stavebníka a původců odpadů ze stavby
- Důsledná kontrola ze strany obecních úřadů - OŽP
- Osvěta a informovanost – vznik MP MŽP
- Důslednost při povolování deponií a zařízení k úpravě a využití stavebních odpadů, včetně průběžné namátkové kontroly ze strany kompetentních orgánů (KÚ, ORP, ČIŽP)

Zákonné způsoby nakládání s odpadními výkopovými zeminami

- **Hlavní povinnosti, které je nutné dodržovat**
 - Předávat odpadní zeminy pouze oprávněným osobám (zařízení dle § 14 odst. 1 nebo § 14 odst. 2 zákona o odpadech)
 - Ověřit vlastnosti zemin (pro jejich uložení na povrchu terénu – vyhláška č. 294/2005 Sb.)
 - vést evidenci o vzniklých a předaných zeminách
- **Zákonné způsoby nakládání ze strany původce**
 - Využít sám např. pro terénní úpravy – ve schválené lokalitě za souhlasu stavebního úřadu (vede se evidence, dělají se rozbory), podmínkou v tomto případě je, že se jedná pouze o výkopové zeminy, kategorie O bez dalších příměsí
 - Předat k využití v lokalitě, kde jsou prováděny povolené terénní úpravy, při nichž je povoleno využít odpad kat. č. 17 05 04 (vede se evidence, dělají se rozbory)
 - Oprávněné zařízení ke sběru výkupu využití či odstranění (souhlas KÚ)
 - recyklační linka
 - kompostárna
 - rekultivace obecná za použití stavebních odpadů
 - rekultivace skládek

Stavební odpady x stavební výrobky

- Materiálové využívání stavebních odpadů je obecně správná myšlenka
- Nutné legislativně zakotvit vymahatelné požadavky na ochranu ŽP a lidského zdraví ve vztahu k výrobkům
- Posuzovat vhodnost použití pro konkrétní účely
- Důležitá je důsledná kontrola vlastností a složení takovýchto materiálů

Přehled výší pokut uložených ze strany ČIŽP za nakládání se stavebními odpady

Subjekt	Podstata porušení zákona	Sankce
INTERSTAR	Navážení zeminy	5 500 000,-Kč
ISTER, s.r.o.	Zavážení bývalého těžebního prostoru	2 200 000,-Kč
INTERSTAR	Navážení zeminy	2 000 000,-Kč
STAVMAT-SPRING spol. s r.o.	Neoprávněné nakládání se stavebními odpady	1 500 000,-Kč
Skanska DS, a.s.	Nakládání s kontaminovanými zeminami	590 000,-Kč
Klement a.s.	Neoprávněné předání stavebních odpadů	200 000,-Kč
Podnikající fyzická osoba	Neoprávněné převzetí stavebních odpadů	80 000,-Kč
BG Technik es, a.s.	Převzetí zeminy a kamení bez oprávnění nakládat s odpady	30 000,-Kč
Alpine, stavební společnost CZ, s.r.o.	Nevedení evidence odpadů	25 000,-Kč
Loučka s.r.o., Pardubice	Shromažďování stavebních odpadů neroztříděných podle druhů	20 000,-Kč

Diskuze...

DĚKUJI ZA POZORNOST

Ing. Petr Havelka

**vedoucí odboru odpadového
hospodářství
ČIŽP - Ředitelství**